

1. Wstęp

Wieloletnia Prognoza Finansowa dla każdej jednostki samorządu terytorialnego jest nowoczesnym instrumentem pozwalającym określić na przestrzeni kilku lat sytuację finansową, możliwości inwestycyjne, a nawet dzięki rzetelnym analizom pozwala na podejmowanie kluczowych decyzji dla Miasta. Ten ważny dokument obejmuje bardzo duży zakres informacji: wartości globalne dochodów i wydatków z podziałem na bieżące i majątkowe, kwoty długu, obsługę zadłużenia, wskaźnik spłat z art. 243, szczegółowe rodzaje dochodów, a także dokładne dane dotyczące dochodów i wydatków związanych z realizacją projektów unijnych.

WPF obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty prognozą nie może być jednak krótszy niż okres, na jaki przyjęto limity wydatków na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy.

Okres realizacji przedsięwzięć w Gminie Piła został wyznaczony na lata 2019 – 2022. Prognoza kwoty długu sporządzona została do roku 2029, tj. na okres, na który zaciągnięto zobowiązania.

Główne założenia zapisane w WPF pozostają podobne od kilku lat i świadczą o stabilności i ciągłości polityki finansowej i inwestycyjnej. Wytyczne te wynikają głównie ze Strategii rozwoju miasta Piły do 2035 roku, w której nakreślono główne kierunki rozwoju miasta, a jednocześnie są spójne z Gminnym programem rewitalizacji dla miasta Piły przyjętym uchwałą Nr XL/548/17 Rady Miasta Piły z dnia 26 września 2017 roku. WPF komplementarnie do tych dokumentów informuje co do możliwości finansowych realizacji zamierzeń inwestycyjnych i terminów, w jakich szacuje się ich wykonanie.

Dlatego wartości dochodów i wydatków w kolejnych latach winny być określone rzetelnie, dając pogląd co do możliwości realizacji inwestycji i wskazując na ewentualne ryzyko nieudźwignięcia zbyt wielu przedsięwzięć bez zabezpieczenia odpowiedniego źródła

finansowania. WPF daje więc informacje co do bezpiecznego finansowania obligatoryjnych zadań i planowanych do wykonania inwestycji.

Najważniejsze wartości zapisane w WPF mają na celu tworzenie dobrych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości nie tylko w utworzonych specjalnych strefach ekonomicznych: Pomorskiej oraz Kostrzyńsko-Słubickiej czy przygotowywanych kolejnych terenach przemysłowych w rejonie ulic Długosza i Krzywej. Ich celem jest również poprawa infrastruktury Miasta poprzez realizację zadań: Rewitalizacja obszarów przemysłowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia i Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez poprawę mobilności miejskiej w Pile, Poprawa mobilności miejskiej w Pile w przebiegu obwodnicy śródmiejskiej – ul. Okólna), rewitalizację centrum miasta, obiekty inżynieryjne (most), oświatowe, sportowe czy rozrywkowe. Wszystkie te elementy zostały zapisane w przedłożonej WPF. Uzupełniająco w ramach wydatków bieżących realizowane są też inne projekty skierowane do przedsiębiorców, jak „Mieszkanie na start”, stypendia dla studentów i doktorantów, Targi pracy itp.

W założeniach WPF można również dostrzec inwestycje w pozostałe sfery życia społecznego, co wiąże się z ciągłym poszerzaniem katalogu usług świadczonych na rzecz mieszkańców, niezależnie od ich wieku. Miasto w tych dziedzinach również pozyskuje środki finansowe (np. program „Kompas”, „AS”), co niewątpliwie przekłada się na łączną ofertę dla mieszkańców i zachęca ich do aktywnego uczestnictwa w życiu miasta.

Na WPF należy spojrzeć więc nieco szerzej niż przez pryzmat samych inwestycji, a zarządzanie miastem to również zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców. Zadania te muszą się wzajemnie uzupełniać tak, aby zapewnić prawidłowe wykonywanie obowiązków nałożonych na gminę. Dlatego oprócz wskazania finansowania inwestycji, przewidziano w WPF źródła finansowania zadań bieżących bezpośrednio związanych z utrzymaniem miasta takich, jak wydatki na oświatę, pomoc społeczną, gospodarkę mieszkaniową, utrzymanie dróg itp. Wszystkie te działania należy traktować kompleksowo tak, aby każdy obszar miasta rozwijał się w sposób nieprzerwany i równomierny.

Szczegółowe planowanie wielkości zapisywanych w WPF powoduje, że dotychczas prognozowane kwoty okazały się bardzo trafne – są zbliżone do kwot ustalonych w projekcie na lata 2019 – 2029.

Przedstawione w dokumencie założenia mają charakter ciągły, dlatego na bieżąco przygotowywane są analizy i symulacje możliwych do wykonania dochodów, co ma bezpośrednie przełożenie na realizowane wydatki bieżące i inwestycje.

Szacunki te oparto m.in. na:

- 1) wytycznych Ministra Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego według stanu na październik 2018 r.,
- 2) Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1794),
- 3) piśmie Ministra Finansów informującym o kwotach subwencji ogólnej i udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych na rok 2019,
- 4) zawiadomieniach Wojewody Wielkopolskiego oraz Krajowego Biura Wyborczego Delegatura o kwotach dotacji celowych na rok 2019,
- 5) Mandacie terytorialnym dla Piłskiego Obszaru Strategicznej Interwencji, obejmującym przedsięwzięcia rekomendowane do objęcia Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014 – 2020,
- 6) zapisach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020,
- 7) uchwałach podatkowych Gminy,
- 8) prowadzonych na terenie miasta inwestycjach, które będą stanowiły w przyszłości powierzchnię do opodatkowania,
- 9) uchwałach w sprawie sprzedaży nieruchomości oraz informacjach dotyczących terenów przewidzianych do sprzedaży,
- 10) zarządzeniach Prezydenta Miasta Piły w zakresie wysokości opłat dotyczących

najmu, usług świadczonych na cmentarzu komunalnym czy w dziennym domu pomocy,

11) danych historycznych (sprawozdania budżetowe 2015 – 2017) oraz przewidywanym wykonaniu roku 2018.

Zebrane w ten sposób informacje pozwoliły na przygotowanie prognozy dochodów i wydatków do roku 2029 w sposób możliwie realny.

Przygotowując założenia do WPF w zakresie planowanych wydatków nie brano pod uwagę wydatków jednorazowych wynikających np. z realizowanych w poprzednich latach, już zakończonych projektów.

2. Przewidywane wykonanie budżetu za rok 2018.

Przygotowanie budżetu na kolejny rok wymaga ustalenia realnych i rzetelnych kwot możliwych do wykonania przede wszystkim po stronie dochodów i wydatków bieżących. Wartości te są w głównej mierze jest wyznacznikiem możliwości finansowych miasta i wskazują na wypracowanie nadwyżki operacyjnej czyli obligatoryjnego elementu, zarówno przy wykonaniu budżetu, jak i przy jego planowaniu. Prawidłowe skonstruowanie strony dochodowej jest zatem bardzo ważne: to one kształtują możliwości realizacji wydatków bieżących oraz wskazują na wartość inwestycji. Dlatego też projekt dochodów oparty jest nie tylko na danych zawartych w zawiadomieniach Wojewody Wielkopolskiego i Ministra Finansów, podpisanych umowach czy porozumieniach, ale również na prognozowanym wykonaniu aktualnego budżetu w oparciu o sprawozdania budżetowe za 3 kwartały.

Przewidywane wykonanie ustalono w sposób bardzo ostrożny; wartości wykazane w sprawozdaniach według stanu na dzień 30 września zaktualizowano o kwoty przewidywane do wykonania do końca roku. Jest to niełatwe zadanie ze względu na fakt, że to w ostatnim kwartale każdego roku do budżetu wpływają znaczące kwoty dotacji celowych na finansowanie zadań własnych i zleconych. Pod koniec roku następuje też rozliczenie finansowe wielu zadań inwestycyjnych, co przekłada się na ostateczne wykonanie wydatków i jednocześnie odzwierciedla możliwości otrzymania dotacji za realizowane inwestycje.

Biorąc te argumenty pod uwagę dokonano próby oszacowania realizacji budżetu w 2018 r., która jest podstawą do planowania budżetu na kolejny rok.

Na tej podstawie ustalono, że przewidywane wykonanie dochodów budżetu za 2018 rok ukształtuje się na poziomie 333 728 571 zł, tj. 94,79% planu po zmianach według stanu na 30 września br., w tym:

- dochody bieżące – 298 504 550,66 zł, tj. 98,40%,
- dochody majątkowe – 35 224 020,34 zł, tj. 72,30%.

Przewidywane wykonanie wydatków budżetu ustalono na poziomie 341 728 571 zł, tj. 94,90% planu po zmianach, w tym:

- wydatki bieżące – 292 428 571 zł, tj. 97,09%,
- wydatki majątkowe – 49 300 000,00 zł, tj. 83,72%.

Przewidywany wskaźnik realizacji dochodów, szczególnie bieżących jest wysoki. Szacuje się, że niewykonanie wystąpi w kilku pozycjach m.in. dochodach z najmu w ramach działalności Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej czy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, dochodów z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz wyżywienia w przedszkolach. To niewykonanie częściowo zostanie pokryte wykonaniem ponad plan w zakresie m.in. wpływów z podatku od środków transportowych czy też z podatku od czynności cywilnoprawnych.

W zakresie realizacji dochodów majątkowych szacuje się, że zostaną one zrealizowane na poziomie ponad 35 000 000 zł, tj. 72,30% planu po zmianach. Kwota ta wynika głównie z przewidywanej wysokiej realizacji wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności. Wykonanie na takim poziomie potwierdza rozwój działalności przemysłowej, produkcyjno-usługowej, co oznacza w przyszłości nowe powierzchnie do opodatkowania, nowe miejsca pracy oraz większą konkurencyjność. Jednocześnie przewiduje się również dość wysokie wykonanie dochodów z tytułu dotacji na inwestycje, w tym w ramach środków europejskich oraz krajowych, które będzie nieco niższe od ustalonego planu po zmianach. Niższy procent wykonania wiąże się z rozliczeniami składanych wniosków o płatność (dość długo trwają procedury ich weryfikacji, co bezpośrednio przekłada się na terminy otrzymanych refundacji). Gmina w III kwartale br. złożyła wnioski o płatność w zakresie trzech zadań

inwestycyjnych dofinansowanych z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na łączną kwotę ponad 20 milionów złotych. W chwili obecnej podlegają one weryfikacji i przewiduje się, że część środków finansowych zostanie przekazane Gminie jeszcze do końca 2018 r.

W zakresie wydatków bieżących przewiduje się nieco mniejsze niż zakładano wykonanie w zakresie wydatków statutowych ogółem.

Brak konieczności uruchamiania rezerwy celowej na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego czy rezerwy ogólnej, a także odliczenie podatku VAT od inwestycji Rozbudowa Centrum Sportowo - Rekreacyjnego Aquapark w Pile również ma wpływ na obniżenie poziomu wykonania wydatków bieżących.

Szacuje się, że wydatki majątkowe zostaną zrealizowane na wysokim poziomie, tj. ponad 80% planu po zmianach.

Planowane do zrealizowania inwestycje na 2018 rok ulegały w trakcie roku wielu korektom, zarówno co do ich wartości, terminu realizacji, zakresu czy formy. Zmiany te wynikały w dużej mierze z podpisanych umów o dofinansowanie m.in. następujących zadań:

- Rewitalizacja przestrzeni publicznej w Pile - tereny nadrzeczne rzeki Gwdy i północna część wyspy miejskiej,
- Rozbudowa systemu szybkiego reagowania w stanach klęsk i katastrof na terenie Pilskiego OSI (Miasto Piła),

oraz podjętej uchwały Zarządu Województwa Wielkopolskiego w zakresie zadania:

- Rozwój miejskiego zbiorowego transportu niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile - zakup autobusów i System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej.

3. Prognoza dochodów budżetu miasta.

Dokonując prognozy wielkości dochodów do roku 2029 oparto się na założeniach dla roku 2019, które przygotowano bardzo ostrożnie, biorąc pod uwagę ewentualne zagrożenia w

możliwościach ich pozyskania, eliminując płatności jednorazowe, m.in.: przekazane darowizny, zwrot podatku VAT związanego z realizowanymi przedsięwzięciami czy refundacje ze środków unijnych oraz krajowych w ramach realizowanych programów.

1) **Dochody bieżące.**

Szacowane wielkości dochodów oparto o przygotowywane od kilku lat zestawienia pomocnicze, które są aktualizowane w miarę potrzeb w kolejnych latach. Analizy te wyodrębniają poszczególne tytuły dochodów w podziałkach klasyfikacji budżetowej w szczególności do paragrafu, rzetelnie ustalając dla każdego działu odpowiedni wzrost bądź stabilizację. Planując wielkości dla roku 2019 odniesiono się do przewidywanego wykonania roku 2018, uwzględniając również jednorazowe dochody, np. z realizowanych programów czy odzyskiwanego podatku VAT od prowadzonych inwestycji. Jednocześnie w latach następnych (tj. od roku 2020) zaplanowano niewielkie wzrosty – średnio o 1,72%.

Grupy, w ramach których miasto uzyskuje największe dochody stanowią łącznie ok. 85-87% dochodów bieżących, ale w porównaniu do roku ubiegłego nieco zmienił się udział w nich poszczególnych źródeł. Są to cztery grupy dochodów: udziały w podatkach budżetu państwa, dotacje i środki na cele bieżące (znaczący wzrost od 2016 roku, tj. od momentu wprowadzenia programu Rodzina 500 Plus, w ramach którego wypłacane jest świadczenie wychowawcze ze środków dotacji celowej na zadania zlecone), subwencje ogólne z budżetu państwa oraz wpływy z podatków.

a) Udziały w podatkach budżetu państwa stanowią średnio ok. 30% dochodów bieżących, a ich prawidłowe wykonanie wpływa w znacznym stopniu na realizację budżetu, dlatego prognoza wpływów z tego tytułu musi być realna.

Plan w zakresie udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych dla roku 2019, stanowiący bazę dla lat następnych, został ustalony w wysokości wskazanej w piśmie Ministra Finansów, tj. 83 698 896 zł. W latach kolejnych zaproponowano coroczny wzrost o 2% w relacji do analizy przewidywanego wykonania roku 2018 oraz do wykonania z ostatnich lat.

Plan ustalony dla roku 2019 w zakresie udziału w podatku dochodowym od osób

prawnych oszacowano w kwocie 7 000 000 zł (czyli zgodnie z poprzednim dokumentem WPF). Kalkulacja zakłada stabilizację wpływów z tego tytułu na poziomie 7 000 000 zł bez wzrostu w kolejnych latach.

- b) Wpływy z dotacji i środków na cele bieżące – ze względu na wprowadzenie od roku 2016 programu Rodzina 500 Plus udział tej grupy dochodów wynosi obecnie ok. 21% dochodów bieżących. Plan dotacji na zadania bieżące na rok 2019 ustalony został w oparciu o zawiadomienia Wojewody Wielkopolskiego oraz Krajowego Biura Wyborczego. Jedynie dotacja na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego została ustalona w oparciu o liczbę dzieci zapisanych do przedszkoli według stanu na dzień 30 września 2018 r. oraz kwotę dotacji celowej z budżetu państwa na każde dziecko korzystające z wychowania przedszkolnego w 2019 roku w wysokości 1 403 zł.

W latach kolejnych zaplanowany został wzrost w wysokości 2% rocznie.

- c) Subwencje ogólne z budżetu państwa stanowią istotną pozycję w budżecie gminy – ponad 18% dochodów bieżących. Kwoty na rok 2019 zapisano na podstawie pisma Ministra Finansów, natomiast od roku 2020 w przypadku części oświatowej zaplanowany został wzrost w wysokości 2% rocznie, a w przypadku części równoważącej przyjęto stabilizację wpływów z tego tytułu na poziomie roku 2019. Wielkości te zostały ustalone w sposób ostrożny i są realne do osiągnięcia.

- d) Ostatnią ważną grupą dochodów są wpływy z podatków – średnio to ok. 17-18% dochodów bieżących, dlatego ustalenie prawidłowej wielkości planu dla tej grupy również jest kluczowe. Przewidywane wykonanie roku 2018, w zakresie podatku od środków transportowych oraz podatku od czynności cywilnoprawnych jest nieco wyższe do planu, jaki pierwotnie założono. W zakresie wpływów z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych przewiduje się niewielki wzrost stawek; w pozostałym zakresie wzrost kwot wynika przede wszystkim z oddanych nowych powierzchni bądź kończących się ulg i zwolnień

przyznanych na podstawie obowiązujących uchwał pomocowych. Udział tej grupy ze względu na utrzymywanie niskich stawek podatków w gminie z roku na rok nieco się zmniejsza, co nie jest pozytywnym zjawiskiem, ponieważ ten rodzaj dochodu nie jest „znaczony” i może być przeznaczany nie tylko na realizację inwestycji, ale także zabezpieczenie niezbędnych wydatków np. w zakresie oświaty czy pomocy społecznej.

2) Dochody majątkowe.

Poziom przyjętych do realizacji dochodów majątkowych w 2019 r. jest dość wysoki, ale realny i wynika z podpisanych już umów na wsparcie inwestycji w ramach projektów dofinansowanych z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego lub podjętych uchwał Zarządu Województwa Wielkopolskiego, co powoduje możliwość otrzymania refundacji wydatków poniesionych w 2018 r. i 2019 r. w wysokości prawie 30 000 000 zł w ramach następujących zadań:

- Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez poprawę mobilności miejskiej w Pile,
- Rewitalizacja obszarów przemysłowych na terenie miasta Piły - rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia,
- Rewitalizacja przestrzeni publicznej w Pile - tereny nadrzeczne rzeki Gwdy i północna część wyspy miejskiej,
- Rozwój miejskiego zbiorowego transportu niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile - zakup autobusów i System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej,
- Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Pilskiego OSI - Gmina Szydłowo,
- Poprawa infrastruktury komunikacyjnej łączącej jednostki osadnicze Pilskiego OSI - budowa ścieżki rowerowej na odcinku Piła-Kaczory oraz budowa infrastruktury transportu publicznego - zatok autobusowych,
- Rozbudowa systemu szybkiego reagowania w stanach klęsk i katastrof na terenie Pilskiego OSI (Miasto Piła).

W latach następnych, poza dotacjami na ww. zadania, zaplanowano też dofinansowanie budowy budynków komunalnych ze środków Funduszu Dopłat z Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie umów nr BSK/18/18/0001480 oraz BSK/18/18/0001482 zawartych 24 lipca 2018 r.

W prognozie ujęto również dochody z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa wieczystego użytkowania. Wartość tego dochodu oszacowano na poziomie zbliżonym do kwoty ustalonej w obowiązującej WPF, tj. 10 036 000 zł biorąc pod uwagę podjęte uchwały Rady Miasta Piły w sprawie sprzedaży nieruchomości oraz informacje dotyczące terenów przewidzianych do sprzedaży. Na 2019 rok i lata następne Gmina przygotowała szereg nieruchomości przeznaczonych do zbycia, których łączna wartość jest znacznie wyższa niż zaplanowana do realizacji. Tereny te obejmują zarówno działki o charakterze użytkowym, jak i przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe.

W 2019 roku oraz w latach następnych Gmina będzie oferować szereg nowych nieruchomości, a także takie, które we wcześniejszych przetargach nie znalazły nabywców. Łączna oferta obejmie m.in. następujące nieruchomości użytkowe:

- przy ul. Miłej,
- przy ul. Królewskiej,
- przy ul. Promiennej,
- przy ul. Promiennej/Szkolnej,
- w rejonie ul. Naftowej,
- przy ul. Głuchowskiej,
- przy ul. Giełdowej,
- przy ul. Margonińskiej,
- przy ul. Polnej,
- przy ul. Młodych,
- przy ul. Wilgowej,

- przy ul. Żeleńskiego,
- przy al. Wojska Polskiego,
- przy ul. Krzywej,
- przy ul. Zachodniej.

Oferta nieruchomości mieszkaniowych obejmuje m.in. działki:

- przy ul. Cichej,
- przy ul. Wilgowej,
- przy ul. Kusocińskiego,
- w rejonie ul. Żeleńskiego i al. Niepodległości.

Planowana jest również dalsza sprzedaż lokali mieszkalnych oraz garaży na rzecz ich dotychczasowych najemców.

Łączny dochód z tego tytułu w roku 2019 planuje się w wysokości 10 036 000 zł, a od roku 2020 na poziomie 10 000 000 zł. Szacowana wartość wynika z analizy zasobów nieruchomości będących w posiadaniu Gminy, możliwych do zaproponowania do sprzedaży w drodze przetargu oraz zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Tak ustalona wielkość daje realną podstawę do wykonania tego dochodu.

4. Planowane wydatki budżetu miasta.

Przy kalkulowaniu wartości wydatków w całym okresie objętym WPF brano pod uwagę dane źródłowe z lat poprzednich, tj. wykonanie roku 2017, przewidywane wykonanie roku 2018 oraz plan wydatków na rok 2018 i 2019. W ramach planowanych wartości realizowanych wydatków wzięto pod uwagę przede wszystkim wartości wydatków sztywnych, w tym wynagrodzeń i innych związanych z zatrudnieniem oraz wydatków wynikających z programów, projektów oraz umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania jednostek, a także kontynuację realizowanych inwestycji wykazanych w załączniku nr 2 do WPF jako przedsięwzięcia.

1) **Wydatki bieżące.**

Oszacowanie prognozowanych kwot wartości wydatków bieżących przeprowadzono w oparciu o grupy wydatków biorąc pod uwagę, że największą z nich stanowią wynagrodzenia i pochodne (z uwzględnieniem wzrostu minimalnego wynagrodzenia oraz zatrudnienia, przede wszystkim w jednostkach oświatowych) oraz wydatki związane z realizacją zadań statutowych. Kalkulacja możliwa była dzięki porównaniu pierwotnie zapisanych pozycji planu ustalonego na 2018 r. z jego przewidywanym wykonaniem i planem określonym na 2019 rok. Kwota bazowa ustalona dla wydatków bieżących na rok 2019 zaplanowana została w oparciu o przewidywane wykonanie roku 2018 z uwzględnieniem nowych obiektów oddanych do użytkowania, generujących dodatkowe koszty utrzymania, podwyżek wynagrodzeń, odpraw emerytalno-rentowych i nagród jubileuszowych przypadających do wypłaty właśnie w tym roku. Kwota wydatków bieżących w roku 2019 jest nieco niższa niż w 2018 m.in. z uwagi na: brak zabezpieczenia w planie całości wydatków na opiekę społeczną i rodzinę dofinansowanych z budżetu państwa, w tym świadczenia wychowawcze 500+, świadczenia w ramach programu „Dobry start” 300+, program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastępuje dotychczasowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, stypendia i zasiłki szkolne (wartość ta jest zwiększana w trakcie roku po otrzymaniu dotacji od Wojewody Wielkopolskiego), a także znacznie niższe środki na świadczenia wychowawcze przyznane w ramach zawiadomienia Wojewody oraz mniejsze wydatki statutowe ze względu na zakończone prace termomodernizacyjne w 7 obiektach gminnych, wymianę oświetlenia na energooszczędne czy zakończenie działalności obiektu „Wodnik”, co odbije się na kosztach eksploatacji ponoszonych przez Gminę. Natomiast od roku 2020 kalkulację wydatków bieżących przeprowadzono w oparciu o niewielkie wzrosty na średnim poziomie ok. 1%.

2) **Wydatki związane z obsługą długu gminy.**

Z uwagi na utrzymujące się na względnie stałym poziomie stawki WIBOR, w oparciu o które ustalane jest oprocentowanie kredytów i obligacji gminy, kwoty wydatków na obsługę długu w całym okresie objętym prognozą nie uległy zmianie w porównaniu z

wartościami zapisanymi w WPF na lata 2018 – 2029. Niewielkie zmiany nastąpiły jedynie pomiędzy wydatkami przeznaczonymi na odsetki i dyskonto oraz wydatkami obejmującymi inne opłaty i prowizje związane z emisją samorządowych papierów wartościowych, które wynikają z korekt cenników i opłat wnoszonych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

3) **Wydatki majątkowe.**

Łączna kwota zaplanowanych do realizacji (na etapie projektu budżetu i WPF) w roku 2019 przedsięwzięć inwestycyjnych stanowi wartość 33 218 773 zł. W ramach zadań zaplanowano zarówno inwestycje kontynuowane, jak i nowe, przy czym większość to zadania rozpoczęte w latach poprzednich, dla których co najmniej opracowano już dokumentację projektową, a w kilku przypadkach prace są już na ukończeniu. Najważniejsze zadania to:

- Rewitalizacja przestrzeni publicznej w Pile - tereny nadrzeczne rzeki Gwdy i północna część wyspy miejskiej,
- Rozwój miejskiego zbiorowego transportu niskoemisyjnego wraz z systemem zarządzania komunikacją miejską w Pile - zakup autobusów i System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej,
- Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez poprawę mobilności miejskiej w Pile,
- Rewitalizacja obszarów przemysłowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia,
- Budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej Nr 7,
- Poprawa mobilności miejskiej w Pile w przebiegu obwodnicy śródmiejskiej – ul. Okólna.

Dodatkowo na rok 2019 zabezpieczono w rezerwie na zadania związane z realizacją budżetu obywatelskiego środki w wysokości 3 milionów złotych, co daje również możliwość realizacji po raz kolejny wielu zadań wyłonionych przez mieszkańców miasta podczas głosowania. Dzięki temu na pilskich osiedlach ponownie

zrealizowanych zostanie wiele inwestycji tzw. „osiedlowych” oraz tzw. „małych” najbardziej oczekiwanych przez mieszkańców.

Wieloletnie zadania inwestycyjne zostały zapisane w wykazie przedsięwzięć na lata 2019 – 2022, stanowiącym załącznik nr 2 do uchwały.

Na sesji Rady Miasta Piły jeszcze w listopadzie 2018 r. dokonane zostaną odpowiednie zmiany w obowiązującej uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej doprowadzające do jej zgodności z projektem uchwały w sprawie WPF na lata 2019 – 2029.

5. Wynik budżetu

Proponowany wynik budżetu w roku 2019 stanowi nadwyżkę wynoszącą 11 800 000 zł i jest zgodny z zapisami założonymi w poprzedniej WPF, co wskazuje na prowadzenie stabilnej polityki budżetowej. Nadwyżka zostanie przeznaczona na spłatę zobowiązań zwrotnych zaciągniętych przez Gminę w latach ubiegłych na realizację przedsięwzięć, w tym współfinansowanych ze środków unijnych. W roku 2019, na podstawie już podpisanych umów oraz podjętych przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego uchwał, planuje się pozyskanie dość znacznych kwot dotacji na zadania inwestycyjne w ramach refundacji poniesionych wydatków, co w konsekwencji przekłada się na planowany wynik budżetu.

Prognozowane w przedłożonym dokumencie dochody i wydatki na lata 2019 – 2029 spełniają wymogi art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), tj. wydatki bieżące nie przewyższają wartością planowanych dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6. Nadwyżka operacyjna planowana do wykonania w 2019 r. kształtuje się na dobrym poziomie, tj. ponad 4 700 000 zł, natomiast wolne środki nierozdysponowane w 2018 roku stanowią wartość 1 596 815,20 zł.

We wszystkich latach objętych prognozą planuje się wypracowywanie nadwyżki budżetowej, która przeznaczona będzie na pokrycie spłat rat kapitałowych zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wykup wyemitowanych obligacji, które pozwoliły miastu na pozyskanie maksymalnego dofinansowania dla wielu projektów miejskich.

6. Przychody i rozchody budżetu miasta

Przychody i rozchody budżetu mają na celu zapewnienie równowagi finansowej w przypadku braku zbilansowania dochodów i wydatków. Przygotowując zapisy i strategię planowanych inwestycji wieloletnich od roku 2016 (dostosowując się do nowej perspektywy unijnej) Gmina zapisała w WPF nadwyżki budżetowe równe wartościom rozchodów zgodnie z zawartymi umowami. Jednocześnie okres spłaty jest krótki, a łączna kwota spłaty znaczna, oscylująca na poziomie 10 000 000 – 11 800 000 zł (jedynie w ostatnim roku prognozy kwota rozchodów to 5 000 000 zł), co przenosi się na stosunkowo niskie koszty obsługi zadłużenia.

We wszystkich latach objętych prognozą finansową dopuszczalny poziom wskaźnika spłat zadłużenia wraz z odsetkami wyznacza relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.). Wskaźniki Gminy Piła we wszystkich latach mieszczą się w ustawowych limitach. Wprowadzenie w trakcie roku zmian w budżecie w związku z pozyskaniem ponadplanowych dochodów dodatkowo wpłynie na podwyższenie dopuszczalnego wskaźnika spłat zadłużenia, co pozwoli w przyszłości na realizację kolejnych zadań.

Jednocześnie objęcie części spłat (dotyczących obligacji wyemitowanych w roku 2017 w kwocie 20 000 000 zł, przeznaczonych na realizację zadań majątkowych dofinansowanych środkami europejskimi) ustawowymi wyłączeniami powoduje jeszcze większą nadwyżkę pomiędzy wskaźnikiem rzeczywistym a maksymalnym wskaźnikiem dopuszczalnym. Środki te dotyczą następujących zadań realizowanych w 2017 r.:

- Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej poprzez poprawę mobilności miejskiej w Pile – umowa o dofinansowanie nr RPWP.03.03.01-30-0040/16-00 z 26 maja 2017 r.

wraz z aneksem,

- Rewitalizacja obszarów przemysłowych na terenie miasta Piły – rozwój strefy przemysłowej Piła południowo-wschodnia – umowa o dofinansowanie nr RPWP.01.03.03-30-0004/16-00 z 6 marca 2017 r. wraz z aneksem (z uwagi na podpisany w 2018 r. aneks do umowy poziom dofinansowania spadł poniżej 60%, co spowodowało brak możliwości objęcia wyłączeniem wkładu własnego),
- Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Pilskim OSI – umowa o dofinansowanie nr RPWP.03.02.01-30-0002/16-00 z 6 marca 2017 r. wraz z aneksem.

7. Dług budżetu miasta.

Planowany wskaźnik zadłużenia do dochodów Gminy na koniec 2019 r. nie jest wysoki i wynosi 30,31% (30,58% wliczając dług spłacany wydatkami), a w trakcie roku będzie jeszcze ulegał obniżeniu. Według wyliczeń dochodów i wydatków na lata 2020-2029 poziom zadłużenia ustalono od 26,44% z corocznym spadkiem od 2 do 4%. Również i w tym przypadku wskaźnik będzie ulegał obniżeniu w momencie podpisywania kolejnych umów na dofinansowanie i pozyskiwania dodatkowych dochodów.

Przygotowane symulacje dochodów i wydatków oparto na obowiązujących przepisach, danych historycznych, ustalonej tendencji, a także w oparciu o uchwały i zarządzenia ustalające wielkość wpływów do budżetu (m.in. uchwały o podatkach i opłatach lokalnych). Jednak zmieniające się przepisy oraz sytuacja na rynku lokalnym mogą w znaczący sposób odbić się na sytuacji finansowej miasta, dlatego zapisy WPF będą na bieżąco weryfikowane i poddawane aktualizacjom tak, aby możliwie szybko reagować na zmiany i przedstawiać na bieżąco aktualną sytuację.